

KIRJALLINEN KYSYMYS 1213/2014 vp

Yksityistiekuntien verokohtelu

Eduskunnan puhemiehelle

Yksityisteitä on n. 330 000 kilometriä. Yksityistiet muodostavat tieverkoston hiussuoniston, jolla on suuri merkitys haja-asutusalueiden moninaiselle yritystoiminnalle, asumiselle ja vapaa-ajan harrastuksille. Yksityistiekunnat ovat arvonalisäverolainsäädännön tulkinnan mukaan kuluttajan asemassa. Yksityistiekuntien tienhoidon kustannusten yhteydessä maksamat arvonalisäverot jäävät tiekuntien ja sitä kautta osakkaitten tiemaksuissa lopullisiksi menoiksi. Tämä 24 prosentin tienhoidon "rankaisuvero" koetaan erittäin epäoikeudenmukaisena.

Vero konkretisoituu taas keväällä, kun tiet menevät erittäin huonokuntoisiksi ja routamonttuja on pakko korjata. Valtion peruskunnostusrahat on vedetty lähes nolliin, hoitokustannukset nousevat ja veron osuus nostaa hintaa entisestään.

Maatalouden ja muun yritystoiminnan yksikököön kasvaminen on lisännyt tienhoidon tarvetta, ja tuleva rekka-autojen painorajoitusten nosto lisää entisestään yksityisiin kyläteihin kohdistuvaa räsitusta. Lisäksi ulkopuoliset luonnossa liikkujat ovat kasvattaneet liikennesäsitusta. Kuntien kiristyneen talouden myötä myös kuntien avustukset yksityisteille ovat pienentyneet merkittävästi.

On myös tärkeää selvittää, kuinka suuri kokonaisuudessaan on yksityisteiden kunnossäpidosta valtion vuosittain saama verokertymä ja onko sen osuus jopa suurempi kuin yksityisteille annettut avustukset.

Yksityistien tiekunnan hoidossa olevan tien varrella yrittäjien ja asukkaiden eriarvoisuutta lisätään siis myös verotuksella verrattaessa val-

tion tai kuntien ylläpitämien maanteiden ja katu-
jen varrella oleviin yrittäjiin ja asukkaisiin. Kunnallisen kiinteistöveron perusteet ovat tienpidosta riippumatta samat kaikille kiinteistöille.

Valtio on voinut nykymääräysten mukaan avustaa yksityistiekuntia vain perusparannusten osalta, jos tien varressa on vähintään kolme pysyvän asutuksen piirissä olevaa kiinteistöä. Määrärahaosuus on ollut kuitenkin merkittävän alimitoitettu. Lisäksi asumisvaatimuksen perusteella iso osa yksityistiekunnista eli kyläteistä on jäänyt perusparannusten osalta avustuksen ulkopuolelle ja kaikki tiekunnat vuotuis-kustannusten osalta. Nykyinen avustusmenettely koetaan myös byrokraattiseksi.

Verolainsäädännössä keskeisenä periaatteena omaksuttu verotuksen neutraliteettiperiaate ei toteudu myöskään yksin omistetun ja yhteisen yksityistien välillä. Jos omistaa yksin tien, ovat kaikki yritystoimintaan kohdistuvat arvonalisäverot vähennyskelpoisia. Mutta jos kaksi tai useampi tiekunnan puitteissa hoitaa tietä, vähennys-oikeutta yrityksen arvonalisäverolaskelmassa ei ole.

Vastauksessaan Mikko Savolan ym. asiaa koskevaan kirjalliseen kysymykseen KK 733/2013 vp valtiovarainministeri Jutta Urpilainen 26.9.2013 vetosi EU:n kuudenteen arvonalisäverodirektiiviin (77/388/ETY) ja siihen, ettei Suomi voi tältä osin kansallisin päätöksin supistaa direktiivin mukaista veropohjaa. Tulkinta on kyseenalainen eikä tarkoituksenmukainen. Nimenomaan verotuksen osalta kansallisen päätöksen-teon on väitetty olevan koskematon.

Mainitun direktiivin selkeä periaate on, että yritys saa vähentää kaikki yritystoimintaan kohdistuvat arvonlisäverot. Tätä periaatetta ei tarvitse rikkoa myöskään yksityistiekuntien hoitamisessa kunnossapidossa.

Tällöin tiekuntien olisi mahdollista, jotta ne tulisivat hakeutumalla tai suoraan arvonlisäverovelvollisiksi, vähentää maksamansa arvonlisäverot ja vastaavasti periä tiemaksulaskuissa arvonlisäverot eriteltyinä. Tällöin tiemaksujen maksajat vähentäisivät alv:t siltä osin kuin ne kohdistuvat yritystoimintaan. EU:n jäsenmaksun perusteena oleva veropohja ei kaventuisi.

Kaikki seikat huomioiden ei voida pitää hyväksyttävänä tienpitäjien kohtuutonta verottamista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että yksityisteiden tiekunnat voivat liittyä alv-velvollisiksi ja saada näin alv-vähennysoikeuden?

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2015

Anne Kalmari /kesk